

Quan l'esquerra té coses a dir

Ha estat publicat *El vertigen dels dies*, un excel·lent dietari escrit en el darrer tram del 2018 i els primers mesos del 2019 per Gustau Muñoz, en el seu temps de jubilació. És el primer exemple català que he llegit com a reacció a l'onada política de la nova o vella dreta, en el nou context internacional. Està escrit des de València, amb l'esperit d'un home d'esquerres que sap de política i d'economia. L'empremta corrupta del PP, en especial Zaplana, hi és ben visible, com a crítica, com a acabament d'una època. Gustau Muñoz és un home de llibres i de fermes amistats. El dietari és ple d'elogis a personatges fonamentals com ara Carmen Alborch, Mònica Oltra, Doro Balaguer o Ernest Lluch. En un dels articles es plany del destí dels seus 30.000 o 40.000 llibres que posseeix. Totes les notes de diari es fonamenten en llibres llegits, o traduïts. Llibres d'assaig i de pensament polític o econòmic. La crítica al PP, també fonamentada en un llibre, és evident, però m'ha sobtat una crítica a Jorge Semprún, que fou un dandi de la política cap als anys vuitanta i noranta. Un estel fugaç. Un home atractiu, un bon escriptor. Un ministre de Cultura que durà poquet, quan el PSOE era un partit

**OBSERVACIONS I REFLEXIONS
QUE ENS DONEN PERSPECTIVA
SOBRE ELS DARRERS VINT ANYS
DEL PAÍS VALENCIÀ**

seductor. Quan tots érem més innocents i ignorants i disposàvem de menys diners, i moltes més il·lusions que ara. El llibre de Gustau Muñoz s'assenta en aquest context polític d'esquerra marxista en què no governava la dreta més recalcitant i bèstia com suara.

Gustau Muñoz ha estat un traductor professional. Estudià Econòmiques en un temps en què no estava de moda: no el deixaren ingressar en la banca privada per les seues idees polítiques; ha estat i és un marxista més o menys galopant.

En l'article sobre Jorge Semprún critica aquella esquerra seductora que va deixar de criticar el capitalisme. Insinua en un llarg article que aquella generació d'exmarxistes, que van ser expulsats del PC, no va ser capaç de ser tan crítica amb el capitalisme creixent com ho havien estat amb el comunisme. També fa observar que Semprún en aquella època –anys noranta– ja critica Guerra amb l'adjectiu *kitsch*, del qual en treu molt de suc. Té unes pàgines boniques sobre Andreu Nin, que també fou un marxista i del qual acaba glossant les virtuts com a traductor (Nin sempre m'ha semblat un tipus interessant).

En conjunt, és un llibre ple d'interrogants i d'idees suggerents. Es nota que és un tipus llegit. Crec que és de la mena de persones que en l'època de la gran recessió han estat callades –codirigeix la revista *L'espill*–, i ara tornen a reaccionar en un context general de dreta (no només espanyola) que veuen amenaçador. O potser és que a València la nova coalició entre PSPV i Compromís ha obert una altra línia política d'esquerres, que a Catalunya no coneixem pas?